

Mezinárodní ocenění pro Českou republiku za poskytování vodohospodářských služeb, hospodaření s vodou a naplňování cílů udržitelného rozvoje

Aleš Kendík, Ladislav Faigl

Česká republika byla oceněna Organizací spojených národů (OSN) za významný pokrok, kterého dosáhla při naplňování šestého cíle udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goal 6, zkráceně SDG 6), jenž ukládá do roku 2030 „zajistit všem dostupnost vody a sanitacních zařízení a udržitelné hospodaření s nimi“.

Jde o jeden ze sedmnácti cílů udržitelného rozvoje, ke kterým se státy světa zavázaly v roce 2015. K ocenění došlo dne 16. července 2024 na Politickém fóru na vysoké úrovni (High Level Political Forum, zkráceně HLPF) v sídle OSN v New Yorku, kde byla zároveň představena akcelerační případová studie věnovaná České republice [1]. Českou republiku na této nejvýznamnější globální akci k udržitelnému rozvoji reprezentovala delegace Ministerstva životního prostředí, Ministerstva zemědělství a Ministerstva pro místní rozvoj vedená ministrem životního prostředí Petrem Hladíkem.

OSN zřídila mechanismus UN-Water pro koordinaci agentury ochrany vody napříč agenturami OSN a jejich mezinárodními partnery s cílem jednotně reagovat na globální výzvy související s vodou. Od roku 2022 UN-Water každoročně vybírá tři státy, které učinily významný pokrok v naplňování SDG 6, pro které následně zpracovává akcelerační případové studie, s cílem dané země představit a identifikovat příklady dobré praxe, které by mohly inspirovat ostatní. Výběr je založen na zprávách o pokroku jednotlivých zemí v oblasti globálních indikátorů SDG 6, přičemž jsou zohledňovány rozmanité geografické a socioekonomické podmínky, s důrazem na zastoupení všech kontinentů. Česká republika se stala vůbec prvním evropským státem, který byl takto vybrán. Dalšími vybranými státy byly v letošním roce Kambodža a Jordánsko.

Česká republika dosáhla zlepšení ve všech relevantních indikátorech, pro něž jsou dostupná data, což je v evropském i celosvětovém měřítku unikátní. UN-Water hodnotí období přibližně posledních 20 let a sledované oblasti zahrnují například zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod, efektivitu využívání vody, integrovanou správu vodních zdrojů, me-

zinárodní spolupráci nebo obnovu ekosystémů. Hodnocení všech zemí světa je dostupné na www.sdg6data.org.

V případové studii, která kromě výše uvedených indikátorů čerpala informace též z národních zdrojů, byly vyzvednuty mimo jiné tyto aspekty českého vodního hospodářství:

- vysoký podíl obyvatel připojených na vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu,
- dlouhá tradice vodohospodářského plánování,
- komplexní vodohospodářská legislativa, doplněná systémem technických norem a certifikovaných metodik,
- investiční politika se vyvíjí dle aktuálních potřeb, významné investice se spolufinancováním ze strany Evropské unie,
- adaptace na klimatickou změnu je prioritou,
- cena vodného a stočného je udržitelná a sociálně odpovědná,
- pravidelné zveřejňování Zpráv o stavu vodního hospodářství ČR (tzv. Modré zprávy),
- klíčové informace o vodě a vodním hospodářství jsou dostupné online,
- rozvinutá mezinárodní spolupráce,
- dlouhodobá prioritizace vody ze strany vlád,
- využívání optimální kombinace technických a přírodních řešení,
- uvědomění si významu vody ze strany obcí.

Zároveň obsahuje pro Českou republiku několik doporučení:

- investovat do rozvoje kapacit ve vodním hospodářství v oblasti výzkumu, vzdělávání a odborné přípravy,
- zvýšit podíl obyvatel připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu ve venkovských oblastech, případně tam, kde to není možné, investovat do individuálních systémů čištění odpadních vod,
- konsolidovat menší provozovatele vodovodů a kanalizací,
- zlepšovat standardy čištění vody a odpadních vod, podporovat opětovné využívání vody v průmyslu, šetrnější využívání vody v zemědělství, řešení poklesu hladin povrchových a podzemních vod,
- zvyšovat ceny vodného a stočného v některých regionech tak, aby se při zachování cenové dostupnosti zlepšila návratnost nákladů,
- více využívat úvěrového financování a mobilizace soukromých investic.

Literatura

1. www.unwater.org/publications/country-acceleration-case-study-czechia.

*Ing. Aleš Kendík, Mgr. Ladislav Faigl
Ministerstvo zemědělství*